

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Nucleus Juris Canonici

Thenhaven, Bernhard

Coloniæ Agrippinæ, 1739

XII. De Homicidio voluntario & casuali. D. 25. S. 3. C. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63382](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63382)

DE HIS, QUI FILIOS OCCIDERUNT, &c. 577
ram Clericalem deserit, prorsus ut laicus
vivens; vel à Religione, dum professus
deserit statum Religiosum, quos Pontifex
h. t. jubet pœnis Canonicis compesci. Cir-
ca temerè Reiterantes Baptisma Jure Ca-
nonico h. t. statuitur Irregularitas; de Jure
Civili ultimum supplicium; quanquam
ob prudens dubium Baptismus sæpe sub
condicione sit denuo conferendus.

TITULUS X. XI. & XII.

*De his, qui Filios occiderunt, Item de
Infantibus & Languidis expositis; ac
de Homicidio voluntario
& casuali.*

Postquam actum est de Criminibus, quæ
contra DEUM & Religionem princi-
paliter committuntur, pergit Compiler
ad delicta, quibus proximus læditur, in
suis bonis corporis, fortunæ & famæ.

I. Tit. io. c. i. mandat Pontifex: „ Ut Epi-
scopus mulierem, quæ filium suum ex
„ iracundia interfecerat, inducat ad in-
„ gressum Monasterii; si autem induci ne-
„ queat, licentiam tribuat nubendi, quia
„ tutius, ut nubat uni soli, quàm inhoneste
„ multos admittat. Jure Civili pœna Par-
ricidii proprii, dum quis ascendentem

578 LIBER V. TITULUS X. XI. & XII.
vel descendente in secundo gradu occi-
dit, (occisio Conjugis vel consanguinei
collateralis, licet sit contra Pietatem
juxta dicta in *Nucl. Theol. Exam. 20. n. 3.* et
parricidium improprie tale) est, ut in-
tus culeo cum cane & gallo gallinaceo &
vipera & simia, vel in mare, vel in amnem
projiciatur. Juxta Constitutionem crim
CAROLI V. mater committens infanticid-
ium jubetur viva in terra defodi, & pe-
ejus corpus palus transfigi; aut aqua ful-
focari. Verum, ut ait *Reiffenst. h. t. n. 6.*
hæ pœnæ in variis locis in usu esse desin-
runt, aliæque infliguntur, juxta consuetu-
dines locorum. Præterea c. 3. h. t. decer-
nitur: „ De infantibus, qui mortui repe-
„ riuntur cum patre & matre, & non ap-
„ paret, an ab iis oppressus sit, vel propria
„ morte defunctus, non debent inde securi
„ esse, nec sine pœnitentia; si autem eos
„ non latet, ipsos interfectores esse, scire
„ debent, se graviter deliquisse; putà non
adhibendo debitam cautelam. Agunt hi
Canonistæ de procuratione abortûs, de
de qua vide *Nucl. Theol. Exam. 9. n. 3. §. 1.*
& *Exam. 33. n. 2.*

II. *Tit. II.* statuitur c. un. „ Si à patre
„ five alio, sciente ipso aut ratum habente,
„ relegato pietatis officio infans expositus
„ extitit, hoc ipso fuit à potestate patriæ
„ libe-

liberatus; nam hoc casu in ingenuitatem
 „libertus, (i. e. emancipatus, seu à servi-
 „tute liberatus) & servus in libertatem
 „eripitur. Quod & de prædictis cujus-
 „cunque ætatis languidis, si expositi fue-
 „rint; vel si alicui eorum alimenta impiè
 „negari contigerit, est dicendum. Est per
 „se clarum. Imò infantes expositi censentur
 „legitimi, juxta dicta in *Nucl. Theol. Exam. 33. n. 4. §. 3. Quarum autem Dignitatum sint incapaces, & quâ pœnâ parens exponens sit Jure Civili puniendus? Vide apud Reiffenst. h. t.*

III. An & quando homicidium voluntarium casuale aut dubium; item mutilatio inducant irregularitatem? Dictum est in *Nucl. Theol. Exam. 33. n. 2. & n. 3. §. 7. & 8.* quare h. t. nihil addendum, nisi quòd Pyrrhus Corradus *Prax. Dispens. Apost. L. 5. c. 2. n. 3.* contra alios doceat, ob exercitium crudelium actuum, v. g. Judicem, militem in judicio bellico &c. immiscendo se sententiæ sanguinis, eam proferendo, legendo, &c. incurrere irregularitatem, licet postea mors vel sanguinis effusio secuta non fuerit, eò quòd per ipsos non steterit, quòd non fuerit secuta, sed ad eam præstiterint omnem operam. Verùm ex hoc sequeretur, quòd eam quoque incurreret, qui in alterum explosit sclopetum

580 LIBER V. TITULUS X. XI. & XII.
morte non secutâ, quod nemo dixerit.
Quorum bonorum aggressorem liceat oc-
cidere? Vide in *Nucl. Theol. Exam. 9. n. 5.*

Quæres: Cùm in Veteri Testamento
Gen. 9. Levit. 24. & Exod. 21. DEUS in homi-
cidas statuerit pœnam mortis, an Prin-
ceps, habens jus aggratiandi, possit hanc
pœnam remittere, & in aliam, v. g. mul-
ctam pecuniariam commutare? Negant
plerique J. C. ⁱⁱ A catholici cum Carpzovio
eò quòd nulla potestas humana possit di-
spensare in Lege Divina. Nihilominus
cum *Schmalzgr. T. 37. n. 33.* & aliis affirma-
tivè. Ratio, quia licet lex naturæ dicat,
ut delicta per se puniantur, modus tamen
punitiois determinatus est à Lege Hu-
mana, in qua Princeps dispensare potest.
Leges quidem morales Veteris Testa-
menti non sunt abrogatæ; Judiciales verò
(uti & Cæremoniales) v. g. jubentes homi-
cidas morte puniri & similes, in Novo Te-
stamento suam vim amiserunt; aliàs Re-
de adulterio ex *Levit. 20. & Deut. 22.* mor-
te plectendi forent, & quidem ex *Joan. 8.*
per lapidationem, quod nec ipsi adver-
sarii admittunt. Dixi: *Princeps habens jus*
aggratiandi; quia inferior habens jus gla-
dii, aut Judex nequit pœnam mortis in
homicidas latam commutare; nam ut di-
citur *L. 1. ff. ad S. C. Turpilianum*: *Facili*

DE TORNEAMENT. ITEM DE CLERIC. PUGN. &c. 581
quidem questio in arbitrio judicantis est,
pœna verò persecutio non ejus voluntati
mandatur, sed Legis auctoritati reserva-
tur; quamvis ob causas v. g. ratione æta-
tis, sexûs, diuturni carceris &c. pœna
mortis aliquando mitigari possit, de qui-
bus Criminalistæ.

TITULUS XIII. XIV. & XV.

*De Torneamentis; Item de Clericis
pugnantibus in Duello; & de
Sagittariis.*

I. **P**ER TORNEAMENTA, Germanicè *Thur-*
nier, h. t. veniunt hastiludia seu ludi,
in quibus milites vel Nobiles equestres ad
ostentationem virium ac peritiæ tractan-
dorum armorum congregiuntur. Si fiant
cum adjuncto mortis periculo, v. g. cum
lanceis acutas cuspides habentibus, c. i. h. t.
„prohibentur, & in torneamentis mor-
„tuo, non quidem pœnitentiam, sed sepul-
„turam Pontifex negari jubet. Verùm si
fiant citra mortis periculum, v. g. cum ha-
stis sine cuspidibus aut hebetibus ensibus; vel
cum hastis & armis non se invicem, sed
suppositam statuam, petendo, sunt laicis
permiffa. Huc etiam pertinet agitatio tau-
rorum aliarumque ferarum in Hispaniis
usitata, de qua pariformiter loquendum.